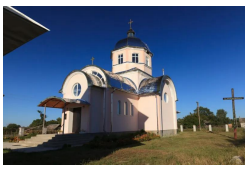
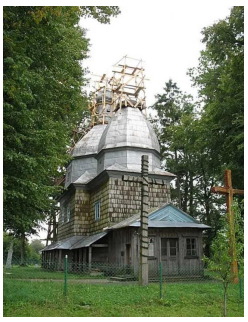
Переволочна. *Енциклопедія Сучасної України* (2026)
ISBN: 966-02-2074-X
DOI: 10.5281/zenodo.19714999

ПЕРЕВОЛО́ЧНА — село Золочівського (до 2020 — Буського) району Львівської області. У червні 2020 Переволочнянську сільську раду зараховано до Буської міської громади. П. знаходиться за 74 км від обласного центру та 19 км від м. Буськ. Площа 3,31 км^2. За переписом населення 2001, проживали 522 особи; нині — близько 400 осіб; переважно українці. Вперше згадується у писемних джерелах 1494. За переказами, назва села походить від того, що на сучасне місце «переволокли» волоками будівлі з с. Ярославка, яке лежало раніше за 2 км на південний захід. Таким чином ярославські селяни хотіли убезпечити себе від частих набігів татар. У 16 ст. власниками села були Стаженські. До П. належав присілок Баймаки Лісові. Мешканці займалися виробництвом смоли та дьогтю, випалювали цеглу, вирощували льон, з якого ткали найтонше полотно, що цінувалося на ринку у Львові. Після 1-го поділу Польщі (1772) П. опинилася під владою Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). 1840 засновано школу. 1883 у П. проживали 1234, у Баймаках — 206 осіб. Від 2-ї половини 19 ст. діяла «Просвіта». 1919—39 — знову під владою Польщі. У вересні 1939 увійшли радянські війська. Від 1939 — у складі Львівської обл.; 1940—46 — Пониковицького, 1946—59 — Заболотцівського, 1959—62 — Олеського, 1962—66 — Бродівського, 1966—2020 — Буського, від 2020 — Золочівського р-нів. Від червня 1941 до липня 1944 — під німецькою окупацією. До 1950-х рр. діяло підпілля ОУН—УПА. 1939—50 багато свідомих жителів села стали жертвами репресій більшовиків, і цілі родини були вивезені до Сибіру. У П. — загальноосвітня школа, Дім «Просвіта». 2008 хору «Джерело» присвоєно звання народного. Є пам’ятні знаки на честь скасування панщини та членів товариства «Сокіл». На честь 500-річчя села збудовано капличку. На пагорбі насипано символічну могилу Борцям за волю України. 2011 за невідомих обставин згоріла пам’ятка національного значення — дерев’яна церква Введення в храм Пресвятої Богородиці (1754). Була тризрубною, триверхою, обшита ґонтом, належала до галицької школи народної архітектури та вирізнялася гармонійним членуванням і струнками пропорціями. На південний захід від церкви стояла дерев’яна, квадратна у плані, триярусна дзвіниця із шатровим завершенням, зведена приблизно в одні часи із церквою. 2012—14 змуровано новий православний храм. Серед видатних уродженців — історик, дійсний член НТШ М. Андрусяк, філософ, публіцист, дійсний член УВАН *В. Рудко*, актор, режисер, заслужений діяч мистецтв України Ю. Мисак.

О. Є. Мисак

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:
Переволочна / О. Є. Мисак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: https://esu.com.ua/article-892371

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).